

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 28 Iulie (9 August) 1891

Nr. 30

Doine din Bihor.

Culese de T Daul

Frunză verde, frunză fragă,
Tu mândruță 'mi-ai fost dragă
Și de dragă ce 'mi-ai fost,
M'ai făcut a fire prost,
Dar' na mândră-un ban bătut
Și-mi desleagă ce-ai făcut. —
„Bade' nu pot sê-ți desfac,
C'am făcut sê mori de drag“.

De nu 'ți-ar fi mândro dor,
N'ai face calea covor*)
Tremurând cu capul gol.
De nu 'ți-ar fi mândro milă,
N'ai fugi seara 'n grădină
Tremurând cu furca 'n mână.
De ași sci, că mor de drag
La fete din ochiu nu trag,
C'odată una-am ochit
Și d'atunci am nebunit!

Frunză verde 'n dumbrăvița,
De s'ar face, mândruliță,
Peptul têu o grădiniță
Ochii două garofițe
Și gurița fântâniță,
S'adăpi pe badea din ea
De acum până-i lumea,
Diua, noaptea când va vrea
Și când numai va putea.

Dragă mândră bihoreană,
Fă cu mine o pomană;
Împrumută-mi pân' la vară
A ta dulce sărutare.
— Bade, te-a-i împrumuta,
Mê tem că te-i supêra,
De-oi cere și camêta.
— Cere, mândră, câtă-i cere,
Nu le-om face pere-mere.
Pentru al têu sărutat.
Doar nu m'oi băga 'n păcat,
Că 'ți-oi da de ce 'napoi
Sê scie și-a voști de noi.

Câte mândre-s p'ingă Criș
Toate ȃic că-s din Beiuș,**)

Numai nana, mândra Floare
Că n'are cisme 'n picioare,
Ea spune că-i din Urviș,
Dacă-i rea calea 'n petriș,
Nu poate mere 'n Beiuș.

Codrule-ajungă-te bruma
Cum ai putut perde urma,
De o-ai fi perdut pe coastă
Aș ȃice că-i urma 'ntoarsă,
De o-ai fi perdut pe vale
N'oi mai sci eși 'n cărare,
Că codru-i la mijloc des
Din codru nici-când nu es,
Că cu codru m'am prins frate
Sê 'mpărțim averea 'n parte!

Cântă puil cucului
În mijlocul codrului,
Ș'așa cântă de ușor
Leagănă frunza de dor,
Ș'așa cântă d'amărit
D'asvirle frunza pe rit!

De-i călca din loc în loc
De străin nu ai noroc,
Că străinul te tot pasce
De nu te mai poți cunoasce,
C'ai avut odată mumă,
De-i călca din urmă 'n urmă,
C'ai avut odată tată
De-i călca din peatră 'n peatră.

Un sfirșit jalnic.

Din vieța măiestrilor. — De Ioan Popovici.

(Urmare).

În Duminica sf. Mării puțină măiestrime fu-
sese la biserică, căci mai toți încărcau cociile sê
plece la tîrgul Făgetului.

Nici Iosif n'a fost, dar' nici la tîrg nu se
ducea, fiindcă n'avea negoț.

Ce-i drept, se dase în vorbă cu Petru Gușatu,
ca sê meargă sê-i ajute, dar' își luă seama și
nici pomană de învoială.

Socru-seu însê, maistor Ghiță, cu două lăȃi
pline aștepta sê-i vină chirigiul.

Nu-i vorbă, în totdeauna cu două lăȃi ple-
case el la tîrgul ăsta, căci era înaintea sf. Mării

*) Covor = cale frumoasă. **) Beiuș și Urviș = comune în Biharia.

și oamenii având bani se căpătuiau pentru iarnă, dar' măhnit ca acuma nici-odată n'a fost.

De vr'o săptămână Ana era la el, căci nu mai putu să rabde bătăile bărbatului și asta îl rodea pe maistor Ghiță la inimă și în câteva zile îl slăbise de parea ca sculat dintr'un betesuș greu.

Era în gând s'o iee și pe ea la Făget, dar' când o vedu plângând nu mai dișe nimic, căci din lacrimile ei înțelese, că de rușine 'i-s'ar rupe inima.

„Lasă, Ano, că m'oi duce și singur“, oftă el, „tu însă feresce-te și închide bine poarta și aibi de grije să nu vină, căci prăpăditul ăla e în stare să facă toate“.

Și eși în ocol să vadă de sînt toate la îndemână, apoi se duse la uliță. Nevădend însă cocia, tușind se întoarse în casă.

„Ci nu mai plânge, Ano, că n'o să te omori acuma; știu eu că 'ți-e greu, dar' ce să faci, așa 'ți-a fost scrisa.... Va da Ddeu un tîrg bun și, vom face noi ce va fi bine, dar' nu te cânta și nu te frînge atîta, că 'l-a bate Ddeu și pre el, 'l-a bate“.

Un uruit de cocie răsunând, maistor Ghiță deschise fereastra. „Bine că vine odată“, grăi el eșind afară.

„Ce ați întârziat atîta?“

„Am încărcat ântei la mine“, răspuse Gică lui Harâmbașa sărind din cocie.

Se apucară apoi de încărcat. Ana nu se arăta pe afară, dar' Gheorghita scotea și el câte un laț, câte o rudă, întrebând mereu pe moșu-seu, că unde să le pună și, mulțumit de isprava ce o făcea, îi rîdeau ochii de bucurie.

„De-ar da Ddeu să cânte când vom veni acasă“, grăi Harâmbașa legând lățile, „știu c'am bea un aldămaș“.

„Au trecut vremile acele, Gică, și pare-'mi-se că tîrgul ăsta o să fie slab, căci n'au prea fost bucate“.

„Ce va da Ddeu, maistor Ghiță“.

„Ddeu dragul de el, că dela Paști până acuma tot rău am dat-o cu tîrgurile....“

„Dar' du-te în casă, maistor Ghiță, că tu-șesci; las', că pun eu cu chirigiul arneul și ce mai e de încărcat, încărcăm noi și singuri.“

„De omenie om Gică ăsta“, dișe el Anei punându-se pe scaun, „și de treabă, dar' fără de noroc, — așa-'i în lumea asta“, oftă el, dar' neavend stăveala scoase straița cu merinde și bunda.

„Mă tem că ne ploauă, Gică“.

„Nu cred“.

„Ba, Gică, ne va ploua, că s'a muiat sarea în sărăriță; — ați legat bine rogojinile?“

„Legat“.

Și fiindcă încărcatul era gata, maistor Ghiță își luă remas bun dela fată-sa. †

Înalt de stat, bine făcut, cu ochii vineți și cu pîrul argintiu, de n'ai fi știut, că e cu ză-

pușală, ai fi diș că trăesce 100 de ani, atîta era de păstrat.

„Lasă, Ano, nu te cătrâni“, grăi el mișcat, „fi pe pace, nu-'mi —, că două zile vor trece“.

Dar' vedendu-și fata atîta de perită 'i-se rupea inima bucățică cu bucățică și, așa, fără să-și dee seama și fără să simță, că și lui îi curg lacrimile, o sărută pe frunte. Luă apoi pe nepotu-seu în brațe și-l tot sărută. Așa de greu îi venia să plece, căci 'i-se părea, că n'o să-și mai vadă nici-odată.

„Gata ești, maistor Ghiță?“

„Gata“, și c'un „sănătate bună“ abia șoptit eși afară.

Când se se suie în cocie își făcu trei cruci și dișe un „Doamne ajută“, apoi se puse în și-reghe lîngă chirigiul. Și precând cocia pleca, el trist mai aruncă odată ochii înspre casa lui.

Era căldură mare și de multă vreme nu plouase, ear' praful se ridica din picioarele cailor de abia vedeai.

Pe maistor Ghiță îl năpădi tusa.

„Lasă-mă pe mine înainte....“

„Nu, Gică, că înapoi nu pot, înapoi mă nădușesc“, gâfâi prin tusa, „aci tot mai aburesce vîntul și 'mi-e mai ușor“.

Ear' când se apropiau de dealul viilor punend mâna la buzunar dișe: „Gică, de-'mi va fi, — ferească Ddeu, — rău, eată aci e lumina“, și-'și făcu cruce, căci treceau prelîngă o cruce de lemn ridicată în marginea drumului.

Gică nu răspuse nimic și nici nu se miră, căci din vorbele măiestrilor, care umblase cu maistor Ghiță la tîrguri înțelesese, că el nu pleacă la drum fără lumină.

Suiseră dealul viilor și casa cu două coșuri o lăsaseră în urmă fără să mai schimbe vre-o vorbă, ci tăcuți și gânditori se uitau când la pătura din dreapta, când la dealurile din stînga ce se ridicau unele preste altele până în fundul zării.

La „dealul Ciurii“ chirigiul lăsă caii în pași, căci erau plini de sudoare.

„Ce oameni blăstemați“, grăi maistor Ghiță când fură în vîrfurile dealului, „și crucea le stă în cale“.

„Hai s'o ridicăm, Gică“, și amîndoi coborîndu-se din cocie ridicară crucea și o aședară cum putură.

Și fiindcă chirigiul oprise caii să mai răsufle, Gică începî vorba: „Dar' cine-a mai pus și crucea asta tocmai în vîrfurile dealului?“

„Ei, Gică, oamenii multe vorbesc, că din bîtrâne vremi s'au pomenit cu crucea pe locul ăsta. Eu însă, dela fie-iertat maistorul meu, am auđit acum 36 de ani — ba, vor fi și mai bine, că ar fi ridicat-o un domn. Dișea el, că domnului aceluia 'i-s'ar fi spîriat caii când să dee

la vale, și de n'ar fi sărit iute jos, pomină s'ar fi dus de el“.

„Și se știi tu, Gică, că multe primejdii s'au întemplat pe locurile aceste; mulți s'au răsturnat și nu pe puțini 'i-au jăfuit lotrii, — suspină el, „pre mine m'a ferit D^{deu} până acuma și cât amar de drum am luat și eu în pept“.

„Să plecăm?“ întrebă chirigiul frecând urechile cailor.

„Așteaptă-ne în vale“, răspunse maistor Ghiță și porni cu Gică pe jos urmând vorba:

„Așa ^{deu}, e bine acum de mers la târguri, că drumurile sânt bune și locurile curate, dar' precând tu nu erai pe lume, noi cuminecați plecam la drumuri. — Nu-'i vorbă, drumurile au fost rele, dar' târgurile erau bune și negoțul se vindea cu preț“.

„Alte vremi erau atunci, Gică“, tuși maistor Ghiță, „dar' și alți oameni, nu ca acuma; și tot mai rău o se fie, că lumea tare s'a stricat“.

„Unde-ai fi pomenit pe vremea mea“, sușcăi el, „ca feciorii și calfele se șeadă cât e noaptea la birt și se se joace 'n cărți? Cine mai scia atunci de căfană, de modie și de câte toate? Lucram cât era lungul săptămânii și Dumineca mergeam la biserică, ear' la maistori ședeam cu anii, — nu ca acum, se vină la biserică când le dă în gând și maistorii se-'i schimbe în toată luna. Eu, Gică, 10 ani de zile am lucrat tot la un maistor, până m'am însurat, și 'mi-a mers și bine și rău, dar'“ —

„Va fi fost, maistor Ghiță, va fi fost, dar' pe vremea d-tale nu erau dăjdiile așa de grele și nici nu erau atâtea câte sânt astăzi“.

„Așa-'i Gică, erau mai puține biruri și nici acum n'ar fi ele multe și grele, dacă oamenii ar fi mai cu socoată la cheltuieli. Și veți, ați lumea scornesce multe, câte mirodenii toate, ear' noi ne ținem cu lumea și facem și cu cap și fără de cap. De ce se facem noi? Las' se facă cei cu averi, noi se ne vedem d'al nostru și se trăim de ați pe mâne, cum dă D^{deu}, în cinste și în omenie...“

(Va urma).

Afrodita.

O povestire din vechia Elada. De Ernst Eckstein. — Traducere din nemțesce.

(Urmare).

Neaira observă aceste și triumful rece, care eu toată stăpânirea de sine se oglinda în ochii ei, făcù dintr'odată loc unui alt simțemânt. Îi părea, că toate ranele ce 'i-le înfipse contrarului, și-le înfipse sieși. Și ea își aduse aminte de trecutul cel frumos și de amorul delicios tănuit, care îi răpise pacea și totuși o făcuse fericită, nespus de fericită. Adevărat, că îndată o cuprinse earăși mânia, când își aduse aminte de iubirea sa refuzată de Acontios, dar' reamintirea odată

redeșteptată nu se șterse așa de curênd. O putere magică o îmboldise să ese din îmbuldeala pieței. Satisfacțiunea dârză, sêlbatecă, ce o simțise până aci, făcù loc simțirei unei complete șfășieri interne. Ea grăbi cătră casă; puse zăvorul la ușa camerei sale strîmte și neprietenoase și, oftând din adîncul inimei, se aruncă pe pat.

Acontios se duse într'aceea cu Melanip la locuința preotului. Mai avea trei oare până se se suie în corabie. Clitifon, sclavul cel credințios, puse la însărcinarea stăpânului seu în rînd afacerile cu mătușa Coronis, plăti ce mai rămăsese de plătit și aduse ca unica avuție, ce judecătorii lăsaseră exilatului, acea sărăcăcioasă straiță de drum, cu care venise din Mylasa la Milet. O încercare de a mai vorbi odată cu Cydipe, nu avù succes. Charidemos pusese pre fiică-sa sub paza cea mai strictă. Astfel petrecură cei doi bărbați restul zilei în convorbiri serioase. Acontios, la început nemângăiat, deveni din ce în ce mai liniștit. Melanip cunoscea insula Rheneia, pentru-că fusese cândva pe dînsa; — ea era o localitate stâncoasă, fără frumșeți naturale, dar' totuși stropită în deajuns de Cronion, ^{deu} ploilor, și scâldată întocmai ca și cele mai încântătoare insule ale Archipelagului de apele atotcuprindețorului Poseidon, ale cărui talazuri vîjeitoare aduceau salutările dela malul Miletului. Pe țermul nord-vestic, mai puțin sêlbatec, creșcea maslinul și printre țarinile cu orz înfloriau anemone cu colori vii și acantuși cu verdeață închisă. Corăbierii milesieni, care întemeiaseră aci un sat, erau oameni onesti, îngăduitori, care vor întimpina cu bine pre cel exilat și-'i vor tinde mână de ajutor, când trebuința va cere. Tatăl palidului Oloros petrecuse odinioară un an întreg pe insula Rheneia, și când Miletul îi dăduse voia să se reîntoarcă, lauda fără încetare purtarea coloniștilor și înduplecă pre politica materă să le ierte dăjdiile prescrise pe timpul celor trei olimpiade.

Astfel îi succese preotului se-'i inspire tinêrului curagiu și tărie sufletească.

Precând soarele se apropia de asfințit, Acontios se urcă în triera, care cu începerea nopții avea să plece în călătoria sa maritimă. Fiind el însoțit prelîngă cei doi străjuitori cu sulți ai archontei și de Melanip, căpetenia soliei primii pre cel exilat cu oare-care considerațiune. El îi permise să rămână pe pod și să facă mișcare după plac. Melanip mulțumì prietenosului bărbat de stat și se retrase apoi, după-ce mai îmbrățișase odată pre tinêrul artist. Îndată se și dete signalul pentru ridicarea ancorelor.

În curs liniștit și regulat trecù corabia prelîngă Insulele tragasaice pentru a ajunge în marea largă. Preste vîrfurile Munților de Latmos, al căror pisc mai îndepărtat era încă atins de reflexele soarelui asfințit, se ridica palidul disc al lunei, prevestind o noapte senină, liniștită. Tot

mai tare se perdea orașul în umbrele amurgului. Vijeitul monoton dela prora corăbiei și lovirile apei cu lopețile ce în tact se ridicau și se confundau, împreună cu amurgul palid, argintiu, contribuind a muia cu totul pre Acontios. Încă până a nu trece preste Capul trogolic, obosit de agitațiunea prin care trecuse, se duse să se pue în pat. O posomorită nesimțire, care-l cuprinse după atâtea lupte dureroase, îl făcù să adoarmă mai curând, decum s'ar fi așteptat. Dar' somnul nu-i era recreător. Neîncetat se silia, să arunce dela sine lațurile, în care Conon părea că voiesce să-l prindă. Și când credea, că învinsese o vrășmașie și că delăturase o pedecă, o alta mai primejdioasă, mai neașteptată 'i-se punea în cale cu o necredută obstinare, — nehotărîtă încât pentru cuprins și formă, dar' dureroasă și neplăcută ca pedecă a propriei voințe. Era visul acela stereotip al trăpădării neputincioase, care de obicei însoțesce figurile spirituale și cele trupesci.

Aproape în același moment, în care triera cu solia își ridicase ancorele, eși din unul din sinurile mai părăsite ale Insulelor Corassice un vas, care, având aceeași iuteală ca și vasul milesian, trebuia să-i taie drumul tocmai între Samos și Argia. Eră spaima Archipelagului: Chalaze, triera temută a piraților lemnici, trainică și agilă, precum nu era alt vas din toate câte brăzdau Marea Elenică. Luând la început puțin cursul spre sud, vasul Chalaze reluă după două oare cu totul direcția spre vest. Comandantul, un Henioch cu barbă stufoasă, cu o statură de uriaș și cu o fisionomie de barbar, stătea aplecat, cu încă alți doi încreduți ai sei, preste un pergament cam afumat, care în conture primitive arăta țermul Asiei-Mici și jumătatea vestică a Archipelagului. Din când în când eșia pe pod și se consulta cu un al treilea, care, răzimat de catarg, observa cursul stelelor.

Chiar și din adâncă tăcere ce o observau corăbierii acestui vas puternic se putea înțelege, că Chalaze pândesce după un însemnat vânat. În adevăr, ei își puseră ochii pe vasul, care ducea solia Miletului. Conon, care apreția după adevărata stare a lucrurilor influența tinărului Oloros și a partidului lui, care se sporia pe ți ce merge, neliniștit de altcum și de agitațiunea sufletească, care e soață nedespărțită a crimei, se temea, ca nu cumva Acontios și în depărtare să-i rămână un adversar primejdios, încercând cu neobosită stăruință a-și dovedi nevinovăția. A împedeca pre Oloros și pre Melanip ca să nu se pună în corespondență cu cel exilat, nu era cu putință; dispozițiunea poporului era inprecalculabilă; și cine putea se prevadă prin ce întâmplare a sorții s'ar schimba situația lui Acontios? Pentru a delătura cu totul pre rivalul urgisit, era numai un mijloc: dacă Conon nu voia să-și iee refugiul la mijlocul extrem, — la uciderea lui într'ascuns, —

el trebuia să caute cu ori-ce preț a-i răpi pentru totdeauna libertatea personală. Astfel ajunse dimpreună cu Phintias la idea, de a pune mâna pre cel condamnat încă înainte de ce ar ajunge la locul destinațiunii și a-l duce la unul din târgurile cele mari de sclavi, unde se poată fi vândut cuiva din vr'una din îndepărtatele țeri barbare ale Asiei. Phintias născocise această idee, nu fără cugetul rezervat, că cu această ocaziune pirații lemnici prelungă mita ce o au primit dela Conon, vor mai ajunge și în parte la câte un chilipir bun. Trimisii fastuoși, se n'ntelege, aveau la sine considerabile sume de bani gata, afară de darurile prețioase, pre care le duceau cu sine pentru a le distribui în numele orașului pe la membrii distinși ai senatului din Corint. Pirații se legaseră a da bună pace solilor, ca să-și continue calea, după-ce Acontios va fi răpit, și Phintias cheazășu cu capul seu, că promisia se va ține. Sumele de răscumpărare, care ca chilipir vor căde așa ca din întâmplare în mânilor, nu-i făceau vicleanului servitor al templului nici o grije, așa ceva nu era deloc în contra literei învoirii date.

Încunoscintat cu multe ȃile mai nainte despre tot ce-i trebuia să scie, Olbios, Heniochul cel musculos și cu putere, se puse, sigur de reușită, pe lucru. Vasul milesian avea, ce e drept, câțiva ostași, dar' harnici de luptă erau numai pe jumătate câți în corabia piraților. De vr'o cinci sau șese ani încoaci această regiune a Archipelagului era pe deplin sigură. Pirații din Lemnos, de multe-ori aduși în strimtoare, se retraseră tot mai mult înspre nord; era obștească credința, că trecuse cu totul timpul pentru expedițiile lor în părțile sudice, mai ales de când cu înfricoșatul județ ce-l făcură Atenienii nu tocmai de mult asupra echipagiului duor corăbii de pirați. Abstrăgând dar' dela numărul covârșitor al purtătorilor de arme proprii, Olbios putea să se razime și pe efectul ce-l va avè o surprindere. Afară de aceste Olbios mai scia, că înarmații de pe vasul solilor erau numai ostași de paradă, care nici-când n'au fost în luptă.

La o oară după meșul nopții 'i-se raportă Heniochului, că în direcțiunea dela malul milesian se arată o corabie. Mărimea vasului, care se apropia cu iuteală, stegulețele de paradă, care, de o neobișnuită lungime și lățime, fâlăiau ca adevărate steaguri în lumina argintie a lunei, nu mai lăsau nici o îndoială, că pirații aveau înaintea lor țelul expediției lor îndrăznețe. Olbios dete imediat porunca pentru a sta gata de luptă. Dacă cumva triera milesiană nu s'ar oprî de bunăvoie și n'ar voi să împlinescă pretensiunile celor de pe vasul Chalaze, atunci vasul contrarilor are să fie atacat și desarmat după toate regulele unei lupte navale.

Cele două corăbii se apropiară până la o distanță de câteva sute de pași. Cei de pe co-

Întâlnirea.

rabia milesiană țineau vasul Chalaze de o corabie de comerț ateniană și în consecuență își îndreptară fără nici o temere toată luarea aminte asupra încungiuurii unei ciocniri. Curios îi părea însă cârmaciului, că pretinsa corabie de comerț nu numai nu se feria și ea din cale, ci dimpotrivă își îndrepta cursul drept înspre corabia milesiană. Observând aceasta, comandantul milesienilor dete porunca de a înceta cu vâslarea, și fiindcă atâtă nu fû deajuns, porunci chiar să cufunde lopețile în apă în contra curentului, pentru a reduce iuțeala cu care înaintau.

Acum își mai moderă și Chalaze iuțeala. Olbios, căpetenia piraiilor, apărî pe partea cea mai înaintată a prorei și strigă cu glas răsunător preste ape, că în afaceri importante are să vorbească cu comandantul trierei.

„Cine sînteți voi?“ întrebă cei de pe vasul milesian.

„Călători ca și voi“, răspuse Heniochul. „O nenorocoasă întemplantare ne silește să cerem să vă întrerupeți pe câteva momente călătoria voastră. La malul Icariei perdurăm pre Aietes cel bălan, cântărețul și măscăriciul nostru. Am jurat deci pe Poseidon, cel-ce pământul încungiuură, că cel d'ântei vas, pre care-l vom întâlni în calea noastră, va ave să ne despăgubească. Permiteți dar', ca să ne urcăm pe corabia voastră, pentru a ne alege dintre cei delă voi pre acela, care ne va plăcea. Dar' ca să știți de mai înainte, cui aveți să împliniți această rugare, eată vă spun: eu sînt Olbios, uriașul din Lemnos, și vasul nostru este faimoasa Chalaze, ale cărei expediții glorioase în ținuturile Tesaliei, ale Macedoniei și ale Troadei abunăseamă nu vă sînt necunoscute.

(Va urma).

Gloriile timpului modern.

(Taifas original).

Ci-că timpul, în care trăim, ar fi nemernic, păcătos ca vai de loc, vrednic de osândă ș. c. l. Aș! Calumnii, calumnii iscodite cu intenția fățișe, de a pune lumina sub obroc. Supărat foc pre aceia, care pun asemenea calumnii în cărca timpului strălucit și glorios de astăzi, am luat hotărîrea să scot la iveala cuvenită, fie și numai o frântură din minunile datorite timpului modern.

Veacuri trecute și viitoare ascunde-ți-vă înaintea prezentului și înlături, voi, care aveți obrazul să cârțiți eac'ășa din senin, în credința deșăartă, ca-și-când odinioară toate ar fi mers strună față de acum.

Că sînteți în rătăcire, poftim câteva dovedeți pîpăite. Și fiindcă tocmai 'mi-s'a adus ceasca de după prînd, pentru-ce să nu fac începutul cu cafeaua? Ei bine, odinioară câtă zăbavă și muncă până să se aducă la noi din Iava și St. Domingo; astăzi însă trăim lume d'albă; căci am ajuns, știut este, să scoatem din măsteacăn lapte, din păcură sirup și să împărțim ghindea frățește cu porcii (pardon de expresie!). Atâtă-i tot, ca să avem belșug de cafea. Și câte oi și capre nu trebuiau mulse pentru a scoate d'al de untul și smântâna de odinioară!

Acum însă, în timpul civilizației desevîrșite, ce înlesnire! Lapte de măsteacăn și nițică făină de cretă și smântâna-i gata, sau apoi unsoare cu nițel suc de morcovi prăjiți și untu-i gata. Astfel purced iscușii Americani și nu a lor pagubă este, că n'am ajuns să-i imităm în asemenea plăsmuiri bănoase. Dar' ce n'a fost are să fie.

Precând petrecream în seminar (n'ar fi pomenit în cias rêu!) fie-iertatul meu profesor de retorică nu găsia cuvinte întră a „slăvi“ elocuența unui Demostene și Elia Meniat. Vorbă să fie! Pe semne, răposatul n'a apucat să cunoască elocuența precupețelor din „Schei“, — elocuență destoinică a face să amuțească trimbițele Ierichonului. Alături cu rostul acestor melițe pururea active, cât de pitic apare gîngavul Demostene și Sheridan și Bismarek și alții de pînura lor.

Vechiul cuvînt „meșter“ este pe aci să dispară din pomelnicul breslelor. Căci astăzi nu întâlnești decât meșteri-ștrică. Meșterii de odinioară s'au înlocuit prin măiestri sau principali, calfe prin sodali (dela sodă?), ucenicii prin elevi și practicanți. Acest avînt al civilizației moderne este însoțit de avantagiuri considerabile. Căci precând confecționarii purtau încă numele bătăran de croitori, câte sucmane și rochii pocite nu întâlnești! Și ce treabă bună astăzi când fie coada fracului d'un cot și „trena“ rochiei cât o cămilă, nici habar n'ai, fiindcă astfel prescrie „moda“ mai nouă de Paris.

Odinioară nici c'apucai să-ți dai cuvîntul și contractul era încheiat și dus în deplinire. Astăzi însă ce rînduială minunată: contractul se discută mai întei și se statorosește între martori, apoi se scrie și subscie, se timbrează și sigilează, se protocoalează, prenotează și întabulează. Ei, dar' la adecă nu-ți trebuie decât un avocat colea „priceput“ și creditorul se poate șterge pe buze.

Bieții neguțetori din vremea veche, prelîngă că erau osândiți a sta vecinic după tarabă cu cotul a mână, — hait cu ei în pușcărie pe dată-ce se încumetau a pune în vîndare marfă neplătită. Apoi de, mitocani cum erau cu mic cu mare, ei n'apucase să facă descoperirea modernă, în virtutea căreia n'ai decât să „arangiezi“ două-trei falimente sdravene și — bani de cheltuială din greu.

Pe vremea când trăia moșu, fie-iertat, câtă plictiseală până să bei nițel vin. De era să „omenească“ pre cineva, spela mai întei olcica, în care păstrase te mirice, apoi se înarma cu lumina, ciocan și alte „sărsamuri“. Până să se întoarcă din pivniță și să închine colea în tignă și cu răgaz, oaspele era nevoit să facă zimbire sau să înghiță la noduri, treaba lui. De-ai fi răsturnat casa cu fundu 'n sus, păhar nu întâlnești. Așa era pe atunci. Cu atât mai fericite timpuri am ajuns noi cu multele restaurante, cafenele și oteluri, care de care mai elegante și îndesuite cu biliarde pompoase, candelabre aurite, mese de marmoră și droaia nesfirșită a gazetelor de toată mână. De ai de n'ai „mărungi“ și mai ales de cumva te-a apucat sgribureala, te avînti sfătos, cu peptul scos în fruntea cafenelei și răsfoiesci la gazete oare dearîndul. De ți-ai uitat portfoiul acasă, n'ai decât să tragi din sprânceană și chelnărul „înțelege“ și-ți umblă 'n picior cu spinarea mereu încovoiată, de par'c'ai fi putred de bogat.

Una din înălțimile glorioase, la care s'a avîntat timpul modern, consistă în măiestria foarte răspîndită de a putea face datorii cu ridicata și nu departe pare a fi epoca de aur. când bancele vor trimite agenți din casă 'n casă, îmbiând bani pe întrecute ori-cărui nemernic și chiar „crașorilor“ de pe la respântii.

„Diecii“ de odinioară, ce lighioane opincoase mai erau! Din dogmă și morală încolo, din „ocinașe“ și „Acum slobodește pre robul tîu stăpâne...“ — sănătate Abrud! Dar' nu e mirare, fiindcă pe atunci n'aveau

să studieze, ufl! ca astăzi, nici nu era cine să le premeargă cu exemplul așa bun.

Și junii academici oare nu au desevârșite cunoștințe în toate și pe la toate? De vrei dovedi, încăleacă, mă rog, ochelarii pe coama nasului și te abate ori-și-când ai fi având poftă, — pe la birturi și cafenele și desigur că are să-ți salte pântecul de bucurie vedând întruniți atâția juni iscusiți, unii studiând „cărțile“ cu temei, alții apărând „cassa“ de pacoste, earăși alții spriginind cu căldură industria hămeiului, sau ținând discursuri ingenioase despre reformele de introdus în Honolulu, despre amorul propriu nevestelor din Scringapatnam, despre bacilii guturaiului tătăresc etc. etc. Așadar hotărât, că prea multa știință i-a făcut să nu scie istoria neamului propriu.

Ași pute să spori exemplele aproape în nesfârșit, dar' fie-mi permis a mă oprî, adăugând numai și numai, că grație timpului modern atât de luminat și glorios am ajuns să vedem plăsmuindu-se din sticlă netrebnică diamante, din solzi de pește mărgăritare, din fasole oloagă spumă de mare, din remășițele păcurei zăhar, din stelnițe parfum, din agriși șampanie veritabilă etc. etc.

Mătăuz.

Întâlnirea.

(Cu ilustrațiune.)

Meșter Bartolo, tîmplarul de lîngă canalul Lido, prin munca strădalnică a sa și prin buna gospodărie a soției sale își câștigase o stăricică destul de frumoasă. Dar' din întreaga lor avuție partea cea mai aleasă nu erau banii, „care ruginesc“, nici hainele, „pre care moliile le mîncă“, ci un odor de fetișoară, Nina, frumoasă ca o roșă abia îmbobocită, bărbată și grijitoare, ca și părinții ei, și bună, ca pâinea de toate dîlele. Un cusur însă avea, era cam rece de felul ei. Și fiindcă nu i-se aprinseră de loc călcăiele după cele musticioare de flăcăi, trecuseră acum douăzeci de ani și ea tot fată mare rămăsese, căci mulții pețitori, fiecare avea câte un cusur, încât nici unul nu-i era pe voie. Adese mama dedea din cap, câte odată mai scăpa și câte-o vorbă mai aspră, Nina însă, rămânea rece și indiferentă, se retrăgea în odăița din fund, cosea bărbătesce și nici habar n'avea de trecătorii, care priviau cu dor înspre casa, unde Nina cea frumoasă sta ascunsă ca o fată de împărat din poveste.

Într-o zi însă veni Vittorio, noul gondolier al contelei din piața învecinată, la meșter Bartolo cu coperișul gondolei, care avea trebuință de reparatură. Băiat frumos, cu miere pe buze, cu ochi drăcoși, dar' și om cu inima la loc, până-ce meșter Bartolo repara lemnăria și până-ce Nina, care și ea eși pe platformă pentru a repara ce era de reparat la catifeaua învelișului, nu întimpină multă greutate să între'n vorbă cu frumoasa fată a tîmplarului. O vorbă dă două, și cele două, nouă și, fără să scii cum, ghița din giurul inimei Ninei se topi, cum ceara se topește în fața focului. De aci 'ncolo Vittorio mai adese-ori își făcea calea pe dinaintea casei meșterului, ear' Nina afla dintr'odată, că prea e închis aerul din odaie, și că mai bine e pe platformă, la aerul răcoros, ce vine dinspre mare. Cu nerăbdare căuta ea acum într'acolo, de unde scia, că are să vie scumpul ei Vittorio, și cu nespuse înduioșare căuta în urma lui, când dispărea după colțul canalului. Care a fost sferșitul, nu e greu de ghicit. Nu mai trecu mult și meșter Bartolo avu un genere harnic, ear' Nina un bărbățel, care o adora.

Biserica, școală, educațiune.

— **Stipendii.** Consistorul arhidieceșan din Sibiu escrie concurs pentru un stipendiu de 100 fl. din fundațiunea „Francisc-Iosefină“ și trei stipendii de câte 60 fl. din fundațiunea „Cologea“ pentru studenți de ori-ce categorie. Suplicele sînt a se adresa la consistorul numit pînă la 26 August v. a. c. — **Internat pentru instruirea în gospodărie.** Pentru a instrua fetițe din clasa de mijloc a societății romănesci în menagiul casei (pregătirea de mîncări, spălatul și călcatul de albituri), precum și în diferite lucruri de mîna (croirea și coaserea de tot felul de albituri și vestminte, cultivarea de legumi etc.), ce cad în sfera unei bune econoame și pentru a le complecta cunoștințele câștigate în școală, se primesc în internatul „Reuniunii femeilor romăne din Brașov“ fetițe romăne, care au absolvat cel puțin 3 clase primare și vor fi împlinit cel puțin 12 ani. Taxa pentru întreținere și instrucțiune este 12 fl. pe lună, plătiți anticipativ. Fetițe orfane și sărace vor fi primite gratuit. Fînd restrîns numărul elevelor ce se pot primi, insinuările au să se facă cel mult pînă în 20 August v. a. c. la presidenta reuniunii, dna Agnes Dușoiu, de unde se pot lua și informațiuni mai deaproape. — **Congresul provisor al arhidieceșei gr-or. din Bucovina,** în urma prea Înaltei hotărîri a Maiestății Sale, de dto 19 Iulie a. c., s'a convocat, după-cum împărtășesce „Gazeta Bucovinei“, pe ziua de 20 Septembrie n. a. c. Președintele țerii, contele Pace, în înțelegere cu Eminența Sa metropolitul Silvestru, a fixat următorii termeni pentru alegerea deputaților congresului: 1. Pentru comunele bisericesci opidane și rurale ziua de 29 August 1891. 2. Pentru comunele bisericesci orașenesci Cernăuți și suburbii, Seret, Rădăuți, Suceava și Câmpulung ziua de 31 August 1891. 3. Pentru patronii privați ziua de 2 Septembrie 1891. 4. Pentru cele patru colegii electorale preoțesci ziua de 4 Septembrie 1891. Lista alegătorilor pentru patronii particulari, prescrisă în §-ul 23 al legii electorale, se va publica în diarul oficios al guvernului.

Literatură și știință.

— **Savitri,** povestire indică din Mahabarata, traducere de G. B. Duică, cu o prefață de Ioan Slavici, tocmai a apărut la Sibiu, ediția autorului, cu tiparul „Institutului Tipografic“. — Dl. Teodor Daul, învățator în Somosheș, cunoscut și publicului foii noastre prin câteva publicațiuni dintr'însa, face o invitare de prenumerațiune la o colecțiune de poezii și povești naționale și populare, pre care voiesce să le tipărească. Această publicațiune va purta numele; „Poesii naționale“, „Poveștile Bihorului“ și „Florile dela câmpie“, avînd a îndeplini, după-cum arată invitarea, o lacună în istoria literaturii populare. — 100 doine și strigături, culese din gura soldaților români din țeara Ardealului, de Stefan Munteanu, suboficer c. și r., a apărut în librăria Ciurcu din Brașov. Prețur 12 cr. v. a. — **La concursul literar al „Asociațiunii silvane“** s'au prezentat următoarele lucrări: O colecțiune de poezii populare inedite, de D. Almaș; un tractat istoric; o lucrare economică; o colecțiune de povești ardelenesci; higiena copilului dela nascere pînă la anul al 7-lea al etății; o colecțiune de colinde, strigături și ghicituri; o colecțiune de povești. Cu darea de părere asupra lor s'a însărcinat o comisiune în persoanele membrilor din comitet: Dr. Ilarion Pușcariu, Z. Boiu, I. Popescu, I. V. Russu și Dr. I. Crișianu. — Pentru scoaterea în tipar a tuturor scrierilor lui M. Kogălniceanu s'a compus un comitet din dd.: B. P. Hașdău, V. A. Urechia, Al. Odobescu ș. a.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— **Restaurări artistice.** Iconostasul din biserica sf. Paraschive din Cernăuți, distrus prin foc în primăvara anului acestuia, a fost restaurat, după-cum citim în „Gazeta Bucovinei“, de pictorul diecesan prof. E. Maximovici, ear' sculpturile au fost executate de sculptorul academic dl. Ioan Pișlea. Icoanele și sculpturile au succes pe deplin. — **Cumpărări de tablouri.** Ministerul de culte și instrucțiune publică din România a cumpărat pentru pinacotecele din București și Iași mai multe din tablourile cunoscutului pictor Th. Aman.

Higienea.

— **Îmbunătățirea apei de beut.** Pentru îmbunătățirea apei de beut se aplică fel și fel de mijloace: filtrare, amestecare cu siropuri și dulcetri, amestecare cu vin, cognac și suc de lămâie, amestecare cu permanganat de kalium ș. a., dar' toate aceste mijloace nu contribuie a îmbunătăți apa însași, ci numai gustul ei, căci nici prin micul adaos posibil de permanganat de kalium sau de cognac, nici prin filtru nu se pot depărta și nimici bacteriile, care apa stătută sau din fântâni rele o fac păgubitoare sănătății. Cel mai sigur și totodată și cel mai simplu mijloc de a îmbunătăți apa este: să o ferbem cam o jumătate de oră. Apa feartă însă nu are gust plăcut. Îi putem îmbunătăți gustul amestecându-o cu aer, prin aceea, că o batem timp mai îndelungat în un vas deschis cu o măturice, sau prin aceea, că o amestecăm cu siropuri, cognac, suc de lămâie etc. Pentru cei, care nu dispun de astfel de lucruri, fac un foarte bun serviciu poamele uscate, mai ales perele. Luăm pe un litru de apă cam 50 grame felii de pere uscate, pre care le ferbem până-ce se moaie cu desevîrșire, apoi străcurăm această zamă și o punem la un loc să se răcească. Limpețită, această fluiditate gălbue, o putem folosi la beut, având gust plăcut și răcoritor și fiind și altcum priincioasă sănătății. În timpul acesta al ferbințelilor de vară mijlocul arătat de a îmbunătăți apa de beut, va fi binevenit, mai ales acolo unde nu se prea află apă de fântână bună de beut.

Cronica săptămânii.

— Desbaterile asupra proiectului de reformă a administrațiunii nu vor să dea deloc înainte. Deputații din stânga își continuă atitudinea lor obstrucționistă. Pentru a scăpa din încurcătură ministrul-president contele Szapáry a invitat la 29 Iulie pre șefii partidelor la o conferență, în care le-a făcut propunerea de compromis: că dacă s'ar vota cei d'antăi §§. primi ai proiectului, care cuprind principiile generale, el ar fi învoit să între la mijloc o paușă de mai multe săptămâni în desbaterile parlamentului. Șefii clubului partidului celor din 48 și al clubului partidului independenței au declarat, că se vor pronunța numai după consultarea membrilor clubului, din care fac parte. Cluburile consultate, au declarat a nu primi această propunere de compromis. În urma acestora ministrul-president a făcut în clubul liberalilor propunerea, ca după primirea §-lui 1 din proiectul de reformă a administrației, la §. 2 să se prezente un amendament de cuprinsul, ca ministrul de interne să fie avisat să pre-

sente deodată, în conformitate cu principiile cuprinse în §. 1, un proiect de lege despre organele administrative, unul despre autonomia comitetelor, altul despre determinarea cercului de activitate al comitetului administrativ și altul despre tribunalele administrative. După primirea §-lui 2 cu amendamentul amintit să urmeze a treia citire și trimiterea proiectului la casa magnaților. După aceea desbaterile camerei deputaților se vor curma pe câtva timp. Opozițiunea însă combate din rășputeri acest aranjament, pre care-l priveșce numai de o stratagemă a partidului guvernului. Situațiunea cam penibilă, în care a ajuns guvernul din cauza proiectului de reformă administrativă, pare a se încurca și mai mult prin împregiurarea, că ministrul de honved, baronul Fejérváry, din incidentul afacerii Ugron-Úzelac, în care dînsul ar sta mai mult în partea corpului oficerilor, decât în a celor ce au vederile lui Ugron, ar fi amenințat cu retragerea sa din minister. Comisiunea de imunitate exmisă în afacerea Ugron-Úzelac nu s'a pronunțat încă, și se ăice, că nu se va pronunța, până-ce nu 'i-se va comunica textul autentic al vorbirei comandantului din Zagrabia, Bechtolsheim, care să fi declarat purtarea oficerilor de aprobată și de locurile înalte. — În ședința dela 1 August ministrul-president contele Szapáry a răspuns la interpelațiunile deputaților I. Kaas și Ugron în afacerea concesiunii pentru înființarea unui teatru germân în Budapesta. În acest răspuns dînsul a declarat, că după artic. de lege XXXVI. din 1872 concesiunea teatrelor nu e pendentă de aprobarea guvernului. Astfel concesiunea dată de consiliul municipal pentru întemeierea unui teatru germân a ajuns la valoare de drept. Răspunsul a fost luat la cunoscință. — La instalarea comitelui-suprem al comitatului Sibiului, Gustav Thalmann, întemplată la 30 Iulie n., după salutarea ce 'i-s'a făcut în numele comitatului de protonotarul C. Tobias în limba statului, a urmat cea în numele Sașilor, din partea dlui Dr. W. Bruckner în limba germână, apoi cea în numele Românilor prin dl. Dr. A. Brote în limba română și cea în numele Maghiarilor prin dl. Zágoni. Dl. Dr. A. Brote a accentuat între altele, că lealitatea Românilor față cu Preainaltul tron și față cu legile existente fiind deasupra ori-cărei îndoieli, noul comite va pute constata, că Românii nu doresc nimic mai ferbinte, decât delăturarea pedecilor existente, pentru-ca și Românii se poată conlucra pe toate terenele la prosperarea patriei, că indeosebi noul comite-suprem nu va da mână de ajutor la călcarea dispozițiilor art. de lege 44 din 1868 despre egala îndreptățire a naționalităților, și că elementul român să fie după cuviință considerat în toate afacerile administrațiunii. — **Visita escadrei franceze,** făcută în portul rusesc dela Kronstadt, și festivitățile, cu care această escadră a fost primită nu numai de cercurile mai înalte, ci și de poporațiune, au făcut să se avanseze în public, mai ales din partea presei engleze, scirea, că s'ar fi și subscris un tractat formal de alianță franco-rusă, care ar fi fost prezentat de admiralul Gervais, purtând semnătura presidentului republicii și a ministrilor francezi, ear' din partea Rusiei semnătura ministrilor. Factori autoritativi francezi însă nu confirmă această scire. Totuși atâta nu se poate trage la îndoială, că chiar deși nu se va fi încheiat un tractat formulat în paragrafi, totuși comuniunea de interese ruso-franceze au primit o expresiune mai precisă, ca până aci. — **Visita regelui Sârbiei** la curtea imperială rusă s'a făcut și ea tot pe timpul, când a petrecut escadra franceză în apele Mării-Baltice. Tinêrul rege a fost primit cu multă afabilitate. După această vizită va urma o vizită a dînsului la curtea imperială din Viena.